

Співан та Мрія

Антоніна Гармаш-Литвин

Ой давно, чи недавно те було – ніхто не знає. Тільки всі люди, що жили в тому селі, любили оповідати про це, додаючи кожен своє.

Жила в селі дівчина. Нічим не примітна, звичайна. Тільки й того, що любила кожную квіточку в лісі, чи в полі, зналася на травах і всякому зіллі.

Та не менш того любила дівчина пісню, знала їх безліч,

Не співала, а тільки слухала. Усім раділа, та легка хмаринка набігала на чоло: у піснях їй чогось не вистачало.

Якось до села прийшов молодий кобзар. Великі карі очі дивилися на світ сумно і якось осудливо. Ті, хто стрічався з його поглядом, відчували за собою якусь провину.

А як заспівав кобзар, то й зовсім чоловіки опустили очі додолу.

Бо його пісня була стогоном рідної землі, поневоленої та зневаженої чужинцями.

Не було кобзаря, не було пісні – тільки голос матері землі промовляв до своїх дітей.

І тоді зійшла хмаринка з чола дівчини Мрії, бо так її звали в селі. Осяяна, і від того прекрасна, підійшла вона до кобзаря, мовчки простягла йому свою руку.

В його великих карих очах промайнуло вагання, сумнів і ще багато різних почуттів.

Та чисті очі дівчини дивилися осяйними зірками в самісіньку душу йому.

Він обережно взяв її руку своєю.

Народилося диво. Цілий тиждень справляли весілля. Йшли на нього всі, бо кожному в селі доводилося звертатися за зіллям, усім вона допомогла, кому словом, кому зіллям.

А на сьомий день, коли вже гості розійшлися по домівках, рано-вранці на село напали чужинці.

Довго билися чоловіки, палали хати, плакали жінки.

Та чужинці перемогли. Вивели за село, почали одягати кайдани.

І тут враз стали – ніби громом до землі прибив могутній голос кобзаря. Кликав усіх до бою.

Затріщали кайдани, заворушилися зранені, заковані бранці.

Та пісня замовкла так само раптово, як почалася, навпіл розрубана чужинською шаблюкою. І тої миті повітря розітнув розпачливий зойк:

– Співанку!

То Мрієчка кинулась до коханого, але вгледівши, що сталося, вклякла на місці. Та тільки на мить. А потім гнівно зблиснули дівочі очі, і вона заспівала. Ніколи й ніхто не чув, що Мрієчка має такий голос, так пристрасно вмیه співати. Ніхто раніше не чув тої пісні.

Гнівний та пристрасний був спів, всі заціпеніли навкруг. Та один підлий ворог пронизав стрілою дівчині груди. Схитнулась, але твердою ногою підійшла до свого Співана, впала поруч і вклякла навіки. Здригнулася земля, зникли молодята, а на тому

місці де вони були, розквітла квітка: половина мов очі Мрії, – блакитна, а друга – жовта, мов глибокий смуток Співана.

Здригнулася й затремтіла земля знову, поглинула загін чужинців, а на їх місці виросло колюче зілля.

Спали кайдани з полонених, зітхнули переполошені жінки.

Ішли дні за днями. У лісі, що оточував село, квітло безліч двоколірних квіток.

Коли на них дивилися люди, то чули пісні Співана та Мрії. Чув їх той, хто вмів любити рідний край, рідну пісню. І звали ті квіти Співана-Мрія.

Цвітуть і понині ті квіти. Вже й прадавні імена забулися, натомість прийшли сучасні співзвучні Іван-та-Марія.